

Казан
(Идел буе)
федераль
университеты
газетасы

DARELFÖNYN

УНИВЕРСИТЕТ

№42
(93)

26 декабрь
2013 ел

12+

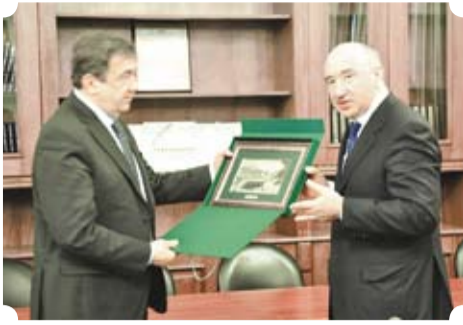

■ Рәсемдә: Уку йорты хезмәткәрләренең балалары өчен оештырылган Яңа ел бәйрәмнәреннән күренешләр.
Влад Михневский фотолары

*Киләсе
Яңа
2014
ел белән!*

Гыйнвар

♦ **Гыйнвар** уртасында В.Н.Карамзин ис. Харьков милли университетиннан килгән делегация КФУ ректоры Илшат Гафуров һәм уку йорты житәкчелеге белән очрашты. Бу ике уку йорты арасындагы хезмәттәшлек 2012 елның июль аенда башланган иде. Бу очрашуда В.Н.Карамзин ис. Харьков милли университеты ректоры Вил Бакиров социаль-гуманитар фәннәр буенча да бергә эшләргә тәкъдим итте.

♦ **22 гыйнвар** көнне Филология һәм сәнгать институтында Төркия республикасының Казандагы генераль консулы Сабри

Тунч Ангылы белән эшлекле киңәшмә үттө. Очрашуда институт директоры Р.Жамалетдинов һәм ФһМБИ галимнәре катнашты. Киңәшмә барышында Сабри Тунч Ангылы Төркиядә русча камил сөйләшә белүче белгечләргә ихтыяж зур булуына басым ясады. Анын сүзләренә караганда, рус оешмалары Төркия Республикасында шактый киң үсеш алган. Бу өлкәдә КФУ белән хезмәттәшлек итү уңышлы нәтижеләр бирәчәк.

♦ **25 гыйнвар** көнне «Ел студенты-2012» бәйгесенә йомгаклау тантанасы булды.

Бәйгедә КФУдан 7 номинациядә 7 кеше һәм 3 коллектив катнашты. Нәтижеләр буенча «Darelfony» газетасы «Елның иң яхшы гаммәви чарасы» номинациясендә беренчелеккә яулады. Гаммәви коммуникация һәм социаль фәннәр институты студенты Ксения Качочникова «Ел журналисты» номинациясендә жинчө булды.

♦ **26 гыйнвар** көнне КФУ УНИКС концертлар залында студентлар көнен бәйрәм итте. Чарада, концерт номерларыннан кала, «Идел бие Татьянасы-2013» төбәкара фестиваленә нәтижеләр ясалды. Жиңчө итеп, Н.П.Огарев ис. Мордва дәүләт университетиннан Татьяна Дудникова танылды. «Голос» проектында жингән КФУ студенты Динә Гарипова тамашачыларга үзенә жырлар бүләк итте.

♦ **Гыйнвар** ахырында ТР Югары уку йортлары ректорлары советы утырышы булып узды. Жылышыны сәламләү сүзе белән ректорлар Советы рәисе, КФУ ректоры Илшат Гафуров һәм ТРның төп федераль инспекторы Рөстәм Идрисов башлап жибәрде. Көн тәртибенә куелган беренче

мәсьәлә ТР вузлары студентлары арасында ислам экстремизмына каршы көрәш эшчәнлегенә барышы темасына багышланды.

♦ **31 гыйнвар** көнне КФУ һәм «Форд-Соллерс-Алабуга» ААЖ арасында килешүгә кул куелды. Әлеге хезмәттәшлеккә ике як та зур өметләр баглый. SOLLERS – Россиянең иң алдынгы автомобиль житештерү компанияләренен берсе. Ул дөньякүләм билгеле Ford, SsangYong, Toyota, Mazda һәм Isuzu кебек лидерлар белән тыгыз элемтәдә тора.

Февраль

♦ **5 февраль** көнне КФУга Мәгариф һәм фән өлкәсе надзоры буенча федераль хезмәт житәкчесе урынбасары Татьяна Бархатова һәм мәгариф сыйфатын баяләү идарәсе башлыгы урынбасары Марина Лукьянова килде. Алар университет житәкчелеге белән очрашу уздырды. Анда мәгариф учреждениеләренен эшчәнлеген регламентацияләү процедурасы, югары белем бирү сыйфатын тикшерә торган система төзү, Дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтижеләре, укырга кабул итү про-

цессына кертелгән төп үзгәрешләр кебек төшенчәләр турында сөйләштеләр.

♦ **8 февральдә** «ТРның иң яхшы яшь галиме-2012» конкурсына нәтижә ясалды. Өч номинация буенча үткәрелгән конкурста 200дән артык кеше гариза биргән һәм 41 кеше финалга чыккан. «Табиғый фәннәр өлкәсендә иң яхшы яшь галим» номинациясендә Фундаменталь медицина һәм биология институты студенты А.Жамалиева жиңү яулады. Шушы ук номинациядә өченче дәрәжәдәге диплом белән А.М.Бутлеров ис. Химия институтының аналитик химия кафедрасы өлкән укытучысы Г.Зиятдинова бүләкләнде.

♦ **13 февральдә** Казанга бер көнлек эш сәфәре белән Россия Федерациясе Федераль Жылышының Федерация Советы рәисе Валентина Матвиенко килде. Федерация Советы рәисе, ТР Президенты Р.Миңнеханов, ректор И.Гафуров һәм башка рәсми шәхесләр катнашын-

да «РФ субъектларында коррупциягә каршы торунуң хокукый һәм институциональ нигезләрен камилләштерү» Бөтенроссия фәнни-гамәли конференция узды. Анда катнашучылар антикоррупция сәясәтен реалләштерү юлларын эзләделәр, тәҗрибә уртаклаштылар.

♦ **18 февральдән** башлап, ФһМБИда татар теле буенча бушлай курслар эшли башлады. Алар май аена кадәр дәвам итте, укыту ике юнәлештә алып барылды:

телне өйрәнә башлаучылар һәм өйрәнүне дәвам итүчеләр.

♦ **26 февральдә** КФУга ТР Президенты Р.Миңнеханов һәм башка житәкчеләр килде. Алар Филология һәм сәнгать институты бинасында үткәрелгән уку йортының Кайгыртучанлык советы күчмә утырышында катнашты. Бу утырышта институт үсеше, анын киләчәктәге яшәшенә кагылган берничә житди карар кабул ителде.

Март

♦ **12 март** көнне КФУда XIX гасырның күренекле казах мәгърифәтчесе, Казан университеты меценатларының берсе булган Жангир ханга мемориаль такта куелды. Тантаналы чарада Көнбатыш Казахстан өлкәсе хакиме Н.Нугаев житәкчелегендәге Казахстан делегациясе, Казахстан республикасының Россиядәге Гадәттән тыш һәм тулы вәкаләтле вәкиле Г.Оразбәков, КФУ галимнәре катнашты.

♦ **19 мартта** КФУның IT-лицеена РФ Мәгариф һәм фән министры Д.Ливанов

килде. Аны ТР мәгариф һәм фән министры Э.Фәттахов һәм Казан федераль университеты ректоры И.Гафуров озатып йөрдө. Д.Ливанов уку кабинетлары, лабораторияләр, интернат һәм инновацион белем бирү системасы белән танышты. Д.Ливанов табиғый-фәнни цикл предметларын укытуны баяләде, полилингваль укытуның мөһимлеген билгеләп узды.

♦ **19-21 мартта** «Караш ноктасы» исемле VI халыкара студентлар конференциясе

булды. Анда чит төбәкләрдән, Россиянен башка университетларынан студентлар катнашты. Конференциянең темасы – «Студентлар арасында һәм хәзер спортны үстерү һәм уку йорты мохитендә сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау: тәҗрибә, проблемалар һәм үсеш перспективасы». Очрашунуң максаты – уку йортларында спортның һәм сәламәт яшәү рәвешен үстерүгә үз өлешләрен керткән кешеләрнең узара тәҗрибә уртаклашуы.

♦ **29 март** көнне Гыйльми советта университет структурасында «Н.И.Лобачевский ис. Казан федераль университеты лицее» бүлекчәсен булдыру карары кабул ителде. Хәзер алар, IT-лицей белән бергә, белем бирү класстерының беренче баскычын тәшкил итәләр. Ике лицей да федераль статус алды.

♦ **29 март** көнне Казан университетының Яр Чаллы институтында дүртенче тапкыр үткәрелә торган «МедиаПокорение» фестивале узды. Анда безнең «Darelfony» газетасы «Иң яхшы корпоратив басма»

номинациясендә I дәрәжәле дипломга лаек булды.

♦ Халыкара багланышлар, тарих һәм көнчыгышны өйрәнү институтындагы Көнчыгышны өйрәнү бүлегенә татарларны өйрәнү кафедрасы мөдире, профессор И.Гыйләжөв Германиядә командировкада булган вакытында тавыш архивында бик кызык һәм мөһим табышка – Гаяз Исхакийның язмасына юлыккан. Шулар рәвешле бөтен татар дөнәйе мөһим шәхеснең тавышын ишетте.

Апрель

♦ **2 апрель** көнне Казан (Идел бие) федераль университеты оешканга 3 ел тулды.

♦ **2 апрель** көнне КФУга Төркия республикасының бөек Милли жылышы делегациясе килде. Анын составында парламент вице-спикеры, Стамбул провинциясеннән депутатлар Мераль Акшәнер, Бурдур Хасан Хами Йылдырым һәм парламент администрациясе житәкчесе Сивас Малик Эждер Оздемир. Кунаклар университетыбыз белән таныштылар, студентлар белән аралаш-

тылар. Чарада ТР Дәүләт Советы рәисе урынбасары, Татарстан Журналистлар берлеге рәисе Р.Ратникова, Төркия республикасының Казандагы генераль консулы Сабри Тунч Ангылы да катнашты.

♦ **6 апрель** көнне Хисаплау математикасы һәм мәгълүмати технологияләр институты үзенә 35 яшьлек юбилеен билгеләде. Чара бик тантаналы рәвештә – Ызгы балл формасында узды. Анда студентлар да, мөгаллимнәр дә теләп катнашты. Бәйрәм

математикларның бик ижади кешеләр икәнә тагын бер кат дәлилләде.

♦ **8 апрель** көнне «Пирамида» мәдәни-күңел ачу комплексында «Студентлар язы-2013» республика студентлар ижаты ачык фестиваленә гала-концерт узды. Анда 2,5 меңнән артык студент жыелды. Быел фестиваль алты юнәлеш: музыка, хореография, театр һәм оригиналь жанр, интеллектуаль юнәлеш һәм журналистика буенча уздырылды. Номинацияләрдә жиңүчеләрне эксперт советы билгеләде.

12 апрель көнне, Г.Тукайның вафатына 100 ел тулу уңаеннан, «Тукай 100» дигән мәдәни чара узды. Элек Печән базары урнашкан жирдә Бөтендөнья татар яшьләре форумының Казан шәһәре активы Казаныбызга Тукайны яңача тәкъдим итте. Париж коммунасы урамында «Печән базары ярминкәсе» дип аталган театральләштерелгән тамашада XX гасыр башы рухында киенгән яшьләргә, төрле кул эшләрен һәм милли ризыклар сатуны, татар шигъриятең яңа буыны тарафыннан куелган «Шигърият сәгатә»н күзәтәргә мөмкин иде.

12 апрель көнне IV республика күләмендә уздырылган югары уку йортлары укытучылары эшчәнлеген күзәтү бәйгесендә Филология һәм мәдәниятара багланышлар институты укытучылары яхшы нәтижеләр күрсәтте. «Гуманитар фәннәр буенча иң яхшы укытучы» номинациясендә I урынга –

Кече ФһМБИның сәнгать бүлгә деканы, сынлы сәнгать һәм дизайн кафедрасы доценты, педагогик фәннәр кандидаты М.Мәхмүтова, III урынга шулай ук Кече ФһМБИның татар филологиясе бүлгә деканы, татар әдәбияты һәм аны уку методикасы кафедрасы доценты, филология фәннәре кандидаты Г.Гайнуллина лаек дип табылды.

Апрель урталарында ректор И.Гафуров Татарстанның башка эшлекле кешеләре белән ТР Президенты Р.Миңнеханов житекчелегендә делегация составында Чехиягә визит ясады. 15 апрель көнне Прагада КФУ һәм Чехия техник университеты арасында үзара килешү турындагы меморандумга кул куелды. 17 апрель көнне И.Гафуров һәм Масарика ис. университет ректоры Микулаш Бек (Брно, Чехия) арасында үзара килешүгә кул куелды. Шулай ук КФУ ректоры һәм Брно шәһәренен Ветеринарфармацевтик университеты

проректоры Мирослава Лопатаржова үзара хезмәттәшлек турында килеште.

16 апрельдә КФУның Алабуга институтында «Чын татар егете-2013» бәйгесе узды. Анда 6 студент көч сынашты. III дәрәжәдә диплом белән В.Сөләйманов бүләкләнде. II урынга И.Абдуллин лаек дип табылды. Көндәшләрен артта калдырып, беренче урынга И.Шәймөхәмов чыкты.

26 апрель көнне Филология һәм мәдәниятара багланышлар институтында «Илһамлы каләм» V Бөтенроссия әдәби эсәрләр конкурсының йомгаклау тантанасы узды. Конкурстың беренче турына 250дән артык эш кабул ителде. Шулар арасынан 40 катнашучы, икенче турга узып, тагын бер кат каләменә үткенлеген сынады.

Май

6 май көнне ректорат утырышлары залында Казан федераль университеты һәм Страсбург университеты арасында халыкара хезмәттәшлек турындагы өстәмә килешүгә кул куелды.

7 май көнне КФУның Идарә һәм территорияль үсеш институтының ақтар залында сугыш һәм тыл ветераннарын зур-

ладылар. Чара Бөек Жинүнең 68 еллыгына багышланды.

18 май көнне КФУ студенты Д.Гарипова Швециянең Мальмё шәһәрендә узган «Евровидение-2013» халыкара жыр бәйгесендә бишенче урын яулады. Татарстанның атказанган артисты 10 саны

астында инглиз телендә «What if» жыры белән чыгыш ясады.

21-22 май көннәрендә Кече университетта чыгарылыш кичәләре узды. Уку йорты үз эшчәнлеген 1978-79 елларда башлап жиберә. Аның төп максаты булып, Казан федераль университеты, аның эшчәнлеген белән таныштыру, укучыларны кызыксындырып, уку йортына жәлеп итү тора.

2012 елның сентябрнен алып, 2013 елның маена кадәр Йельс университетының (АКШ) аспиранты, стажер һәм тарихчы Элизабет Боспflug Казан университетының Филология һәм мәдәниятара багланышлар институтында стажировка үтте. Ул 9 ай дәвамында, атнасына 8 сәгать бие татар телен өйрәнгән. Нәтижәдә, Америка кунагы туган ягына татар телендә иркен сөйләшә алырлык булып кайтып китте.

Майның соңгы көннәрендә университетыбызның Филология һәм мәдәниятара багланышлар институтының Г.Тукай ис. татар филологиясе һәм мәдәниятара багланышлар бүлгәсендә белем алучы III-IV курс студентлары Алтай республикасының башкаласы Таулы Алтайда узган Бөтенроссия студентлар олимпиадасында катнаштылар.

Июнь

1 июнь көнне КФУ ректоры И.Гафуров Апас районында узган балалар Сабантуенда катнашты. Халыкара балалар көненә багышланган чарага 2 меңнән артык бала жыелды. Ректор исеменнән яхшы укучыларга һәм спортчыларга бүләкләр тапшырылды.

18 июнь көнне университетны бик яхшы билгеләргә генә тәмамлаган

чыгарылыш курс студентларын тәбрикләделәр. Аларга кызыл дипломны ректор И.Гафуров үзе тапшырды. Чарада яхшы билгеләргә укып, шул ук вакытта ижтимагый эшләрдә катнашып, активлык күрсәткән иң тырыш студентларны котладылар.

25 июнь көнне КФУда Халыкара олимпия көнен зурлап уздырдылар. «Уникс»ның кече залында үткән чарада мактаулы кунаклар, ТР Олимпия Советы әгъзалары, Универсиада-2013тә катнашачак спортчылар, спорт ветераннары һәм КФУ студентлары катнашты.

23 июньдә В.П.Энгельгардт ис. Астрономия обсерваториясе базасында Планетарий ачылды. Ачылу тантанасында ТР Президенты Р.Миңнеханов, КФУ ректоры И.Гафуров, Россия Финанс министры урынбасары, КФУның Кайгыртучанлык советы әгъзасы А.Лавров катнашты.

Июль

7 июль көнне КФУның Кайгыртучанлык советы утырышлары залында РФ Мәгариф һәм фән министры Д.Ливанов катнашында киңәшмә узды. Четерекле мәсьәләләр турында сөйләшкәндә, Д.Ливанов мәгариф системасының төп максаты югары уку йортларында белгечләр әзерлеген дәрәжәсен арттыру икән әйтте. Шул ук көнне Д.Ливанов житекчелегендә федераль университет ректорлары семинары үтте.

6 июльдә дөнья, Россия Федерациясе, Татарстан республикасы, аеруча КФУ тарихында зур вакыйга булып истә калачак XVII Жәйге Универсиада башланды.

14 июль көнне Универсиада авылының Халыкара мәгълүмәтиүзәгендә FISUның «Университет һәм олимпия спорты: ике модель – бер максат?» дип аталган конференция ачылды. Тантаналы чарада

FISU житекчесе Клод Луигальен, Татарстан Президенты Р.Миңнеханов һәм башка рәсми кунаклар катнашты.

16 июль көнне РФ Дәүләт Думасының Федераль Жыелыш рәйсе, Россия Тарих жәмгыяте рәйсе С.Нарышкинның Казанга визиты кысаларында КФУда РТЖнән Казан бүлгә Учредительләре жыелышы узды.

Сентябрь

Белем көне бик зурлап Спорт сараенда уздырылды. Тантаналы чарада 5000 беренче курс студенты катнашты.

Яңа уку елы университет өчен генә түгел, ә аның базасында эшли торган лицейлар өчен дә зур яңалыклар алып килде. Н.И.Лобачевский ис. лицей уку елын КФУның яңа зур бер структур бүлгә буларак каршы алды.

3 сентябрь көнне IT-лицейга Россия Хөкүмәте рәйсе Игорь Шувалов килде. Аны

ТР Президенты Р.Миңнеханов, Мәгариф һәм фән министры Э.Фәттахов, ректор И.Гафуров озатып йөрде. Бу көнне Educare Сингапур компаниясе тормышка ашыра торган мәгарифне модернизацияләү программасы тәкъдим ителде. IT-лицейда нәкъ шул программа буенча укыталар.

10 сентябрь көнне КФУ Тарихы музейсендә 45 кешегә тантаналы рәвештә халыкара сертификат тапшырылды. Алар барысы да Кембридж үзәгендә The Teaching Knowledge Test (TKT) һәм Cambridge

Certificate in Advanced English (CAE) курсларында әзерлек узды һәм уңышлы итеп имтихан тапшырды.

КФУ дөньяның иң яхшы югары уку йортлары исемлегенә керде. Рейтинг 2013 ел өчен QS Quacquarelli Symonds Британия компаниясе тарафыннан төзелде. КФУ, узган ел белән чагыштырганда, берничә баскычка югары күтәрелеп, 800 уку йорты арасында 601-650 позициясен алып тора.

17-22 сентябрь көннәрендә Ростов-на-Дону шәһәрендә Көнъяк федераль университеты базасында III студентлар спорты фестивале узды. Анда безнең уку йорты спортчылары яхшы нәтижеләр күрсәтте.

24 сентябрьдә университетыбызның чыгарылыш студенты, кул эшләре остасы Флора Калмурзинаның «Антросольләрдә» күргәзмә залында шәхси күргәзмәсе ачылды.

КФУда «Яңа буын» программасы кысаларында Казахстан һәм Кыргызстаннан килгән яшь галимнәр һәм төрле фәнни оеш-

ма вәкилләреннән торган делегация белән очрашу узды. Аларны уку йортыбызның актив студентлары һәм Казахстаннан килеп укучы студентлар каршы алды.

24 сентябрь көнне УНИКСның Кече залында «Әйләнә-тирә мохит һәм төбәкләрнең тотрыклы үсеше» дип аталган II Бөтенрәсәй фәнни-гамәли конференциясен ачылу тантанасы узды. Бу чара Россиядә әйләнә-тирәне саклау елы һәм биосфераны өйрәнүгә нигез салучы галим В.И.Вернадскийга 150 ел тулу уңаеннан уткәрелде.

Октябрь

♦ 1 октябрь көнне илебез **Өлкәннәр көнен бэйрәм итте**. Зур бэйрәм уңаеннан, уку йортыбыз базасында эшли торган өченче буын университетында да яңа уку елы башланды.

♦ 1 октябрь көнне Актлар залында аспирантларга Фәнни эшчәнлек буенча проректор **Д.Нургалиев** тантаналы төстә таныклар тапшырды. Булакакаш галимнәрне ректор **И.Гафуров** та тәбрикләде.

♦ 1 октябрь көнне ректор **И.Гафуров** катнашында КФУ Фәнни белем бирү кластерының Координацион совети утырышы булды. Аны ТР премьер-министрының

беренче урынбасары **Р.Моратов** алып барды.

♦ **Октябрьнең** беренче атнасында **Укытучылар көне билгеләп үтелде**. Остазларыбызга багышлап, күп кенә чаралар уздырылды.

♦ **Туган телләрне һәм мәдәниятләрне үстерүгә, киләчәк буынга тапшыруга** бәйле мәсьәләләр турында фикер алышу, шулай ук бу юнәлештә алдынгы тәҗрибәне өйрәнү, тарату һәм гомумиләштерү юлларын камилләштерү максатыннан Филология һәм мәдәниятара багланышлар

институтында 16-19 октябрь көннәрендә «Туган телләрне һәм мәдәниятләрне саклау һәм үстерү» II халыкара фәнни-гамәли форум узды.

♦ 13 октябрьдә УНИКС концертлар залында **Кече университет тантаналы рәвештә яңа уку елын башлап жибәрде**.

♦ КФУ дөнья күләмендә билгеле булган фәнни-мәгариф үзәкләре арасында РФнең алдынгы университетларында конкурентлыкка сәләтлелекне арттыру совети (Халыкара совет) тарафыннан расланган уку йортлары исемлегенә керде. Бу турыда РФ Мәгариф һәм фән министры **Д.Ливанов** хәбәр итте.

♦ КФУда рус телле студентлар өчен алтынчы тапкыр татар теле буенча вуз ара студентлар олимпиадасы узды. Быел Филология һәм мәдәниятара багланышлар институтына ТРның 9 югары уку йортынан 120ләп катнашучы җыелды. Конкурс татар телен дәүләт теле буларак гамәлгә кертү, популярлаштыру, яшьләрдә татар халкының тарихи-мәдәни мирасына карата кызыксыну уяту максатында үткәрелә.

♦ 22 октябрьдә КФУда атнага ике тапкыр чыгып килә торган «Казанский университет» газетасына 85 яшь тулды!

♦ 23 октябрьдә КФУ һәм «IRCICA» Ислам тарихы, сәнгате һәм мәдәнияте фәнни-тикшеренү үзәге арасында узара килешүгә кул куелды. Аңа КФУ ректоры **Илшат Гафуров** һәм IRCICA генераль директоры **Халит Эрен** кул куйдылар.

♦ Универсиада авылында **Этнофестиваль** узды. Чарада дөньядагы бик күп халыклар ижатын, фольклорын, биоләрен күзәтергә, шул халыклар телендәге җырларны тыңларга мөмкинлек тудырылды.

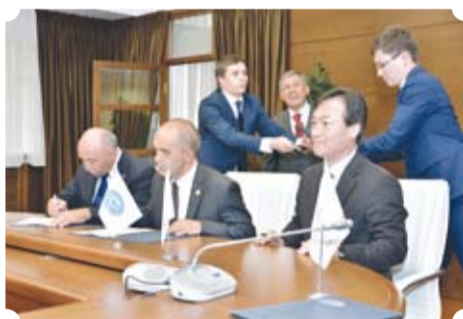
Ноябрь

♦ 1 ноябрь көнне Казанга Рәсәй императорлар йорты житәкчесе, жәмәгать эшлеклесе, бөек княгиня **Мария Владимировна Романова** килде. 12 ноябрьдә ул КФУга рәсми визит ясады.

♦ КФУның **Н.И.Лобачевский ис.** лицее традицияләргә бик бай. Алар арасында иң серлесе – ел саен үткәрелә торган **Пушкин балы!** Быелгы Пушкин балы **А.С.Пушкинның Казанга килүенә 180 ел** тулуга багышланды.

♦ 12 ноябрьдә ТР Президенты **Р.Миңнеханов** житәкчелегендә **Кайгырту-чанлык совети утырышы** булды. Анда КФУның үсеш перспективалары турында сөйләштеләр. Шулай ук президент 19 яшь галимгә фәнни стипендия сертификаты,

университетның кайбер хезмәткәрләренә Рәхмәт хатлары тапшырды. КФУ һәм «Альфа-банк» ААҖ «Альфа-Шанс» уртак программасын гамәлгә ашыру; КФУ, Мәгариф һәм фән министрлыгы һәм «Samsung» компаниясә белән ИТ нигезләр буенча өстәмә белем бирү программасын һәм «Samsung Junior IT & Software School» тәкъдим иткән программалаштыруны кертү буенча килешүләргә кул куелды.

♦ 16 ноябрьдә Алабуга институтында укучылар һәм студентлар өчен IV Бөтенроссия «Татар теле, әдәбияты һәм тарихы: үткәнне, бүгенгесә, киләчәк» дип исемләнган конференция узды. Чарада Башкортстан, Чувашия республикалары, Пермь өлкәсә вакилләре дә катнашты. Анда барлыгы 9 секция эшләде.

♦ 18 ноябрьдә Хабаровск краендагы су басудан зыян күрүчеләргә ярдәм йөзәннән, 4 тонналык гуманитар йөк төялгән автомобиль Казан университетының төп бинасы яныннан кузгалды. Аны ректор **И.Гафуров** житәкчелегендә КФУ һәм республикабызның башка вуз студентлары озатып жибәрде.

♦ КФУ Тарихы музеенда уку йортының студент оешмалары һәм берләшмәләре **Координация советиның киңәйтелгән утырышы** булып узды. Ул студентларның үзидарә системасы үсешендә, югары профессиональ белем бирү модернизациясен тәэмин итүдә һәм студент шөхесенә ролен үстерүдә мөмкинлекләрен билгеләүгә юнәлтелде.

♦ 26 ноябрь көнне РФ Конституциясенен 20 еллыгына багышланган «Политология университетларының конкурс узды. Чарада университетларының юридик һәм фәлсәфә факультетлары, Идарә һәм территорияль үсеш, Халыкара багланышлар, тарих һәм көнчыгышны өйрәнү институтлары командалары катнашты.

♦ 27-28 ноябрь көннәрендә КФУның Идарә һәм территорияль үсеш институты базасында «Идел бие федераль округының фәнни яшьләре» II Төбәкара яшьләр симпозиумы узды. Чараның төп максаты: Идел бие федераль округы югары уку йортларында белем алучы студентларның фәнни элементләрен киңәйтү.

♦ Шушы көннәрдә Санкт-Петербургта **V Бөтенроссия студентлар форуми** узды. КФУ даның Икътисад һәм финанслар институты магистрлары **Т.Галимова** һәм **Т.Воробьева** яклады. Алар тәкъдим иткән проектлар «Фәнни ачыш» номинациясендә лауреат булды.

♦ Алабуга институты үзенең 115 яшьлек юбилеен билгеләп үтте. Яңа форматта ул нибары ике ел гына эшләсә дә, аның тарихы бик кызыклы һәм ерак 1898 елга барып тоташа.

Декабрь

♦ 1 декабрьдә «Уникс»та КФУның **Ачык ишекләр көне** узды. Якшәмбе көнне иртәдән үк бирегә мәктәп укучылары, аларның эти-әниләре агылды. Укырга керү турындагы мәгълүматны белергә теләүчеләр бик күп иде. «Уникс»ка барлыгы 1200дән артык кеше җыелды.

♦ 5 декабрь көнне ФһМБИның **Г.Тукай ис.** татар филологиясә һәм мәдәниятара багланышлар бүлегә каршында эшләп килгән «Әллүки» әдәби иҗат түгәрәге Бөтенроссия «Шигъри сабантуй» фестивалә уздырды. Чарада Башкортстан, Пенза өлкәсә, Удмуртия һәм Татарстанның төрле районнарыннан 117 студент һәм мәктәп укучылары катнашты.

♦ Филология һәм мәдәниятара багланышлар институтында быел беренче тапкыр «Мин – алып баручы!» студентлар конкурсы төгәлләнде. Үзән төрле чараларда рус һәм татар телләрендә алып баручы буларак сынарга теләгән 30 кандидаттан финалга бары 10 конкурсант чыкты.

♦ **А.М.Бутлеров ис.** Химия институты үзенең 80 еллыгын билгеләп үтте. Юбилей уңаеннан «УНИКС»та концерт оештырылды.

♦ **Яр Чаллы институтының журналистика фәне укытучысы Римма Мөхәмәтжанова Швециядә стажировкада булып кайтты.** Россия күләмендә оештырылган анкеталаштыру нәтиҗәләре буенча, журналистика өлкәсендә эшләүче тугыз яшь укытучы сайланып, Стокгольмда гыйлемнәрен арттырды.

♦ 16 декабрь көнне Әлмәттә ТР Президенты **Р.Миңнеханов** катнашында узган **җыелышта**, республика икътисадының төрле тармакларына караган мәсьәләләргә хәлитү өчен, КФУның мөмкинлекләрен арттыру кирәклегә турында сүз алып бардылар. Анда ректор **И.Гафуров**, фәнни эшчәнлек буенча проректор **Д.Нургалиев**,

Яр Чаллы институты вәкиле – сыйфат һәм маркетинг менеджменты, өстәмә белем бирүүзәге директоры **И.Чукмаров**лар катнашты. Утырыш кысаларында КФУ предпрятиеләр һәм белем бирү оешмалары күргәзмәсендә катнашты.

♦ 17 декабрьдә КФУда «Дәүләт һәм муниципаль өлкәләрдә сыйфат белем идарә итү һәм нәтиҗәлелекне бәяләү» I халыкара фәнни-гамәли конференция узды.

♦ **Мәскәүнең татар мәдәни үзәгендә ТРның РФдәге тулы вәкәләтле вәкиллеге «Татар халкының этномәдәни бердәйлеген саклау калының актуаль мәсьәләләре»** исемле фәнни конференция уздырды.

♦ 19 декабрь көнне «КФУның ел студенты – 2013» конкурсы лауреатларын һәм жиңүчеләрен зурлау тантанасы узды. Быел 19 номинациядә 244 студент көч сынашты.

♦ Шул ук көнне ректор **И.Гафуров** КФУның иҗат, спорт һәм фән өлкәсендә актив булган студентлары һәм аспирантлары белән очрашты.

♦ 24 декабрьдә фундаменталь һәм гамәли химия өлкәсендәге тикшеренүләр өчен **Арбузов яшьләр премиясен тапшыру тантанасы** узды. Финалга чыккан 8 яшь галим арасынан 3 кеше жиңүчә дип табылды.